

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA DEN HAAG

**Voortgezet Onderwijs**  
Rijnstraat 50  
Den Haag  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

**Onze referentie**  
1225472

**Uw brief van**  
15 juni 2017

**Uw referentie**  
2017Z08325

Datum 6 september 2017

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van de leden Kwint (SP), Westerveld (GroenLinks), Bruins (ChristenUnie) en Van Meenen (D66) over het bericht dat de Onderwijsinspectie uitleg wil over fouten in het vwo-eindexamen Frans

Hierbij zend ik u het antwoord op de schriftelijke vragen van de leden Kwint (SP), Westerveld (GroenLinks), Bruins (ChristenUnie) en Van Meenen (D66) over het bericht dat de Onderwijsinspectie uitleg wil over fouten in het vwo-eindexamen Frans (ingezonden 15 juni 2017).

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

**2017Z08325**

**Onze referentie**  
1225472

Vragen van de leden Kwint (SP), Westerveld (GroenLinks), Bruins (ChristenUnie) en Van Meenen (D66) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het bericht dat de Onderwijsinspectie uitleg wil over fouten in het vwo-eindexamen Frans. (ingezonden 15 juni 2017)

1

Bent u bekend met de klachten van docenten over het vwo-eindexamen Frans?

Ja.

2

Hoe beoordeelt u de meerdere klachten van docenten over de kwaliteit van het eindexamen Frans?

Feedback, zowel positief als negatief, maakt een belangrijk onderdeel uit van het examenproces. De feedback wordt door het College voor Toetsen en Examens (hierna: CvTE) verzameld en gebruikt om tot een afgewogen beoordeling en normering van door eindexamenkandidaten gemaakt werk te komen. Het feit dat docenten signalen afgeven over examens vind ik een teken dat het examensysteem werkt zoals het bedoeld is. Zelf treed ik niet in de inhoudelijke beoordeling of waardering van signalen over centrale examens. Het is de rol en verantwoordelijkheid van het CvTE om een eindoordeel te vellen.

Het CvTE heeft 95 signalen over het centraal examen Frans vwo (eerste tijdvak) ontvangen, gemeld door 72 vragenstellers. Een inhoudelijke afweging van de ontvangen signalen wordt door de medewerkers van het bureau CvTE gemaakt in nauwe afstemming met leden of voorzitters van de vaststellingscommissies van de verschillende vakken. In het geval van het vwo-examen Frans heeft het CvTE georganiseerd dat er door een extra vakdeskundige naar de signalen is gekeken. Naar aanleiding van de binnengekomen feedback heeft het CvTE besloten een aanvulling op het correctievoorschrift uit te sturen. Het correctievoorschrift is bij drie vragen aangepast. Daarmee heeft het CvTE wat mij betreft - conform zijn verantwoordelijkheid - op goede wijze georganiseerd dat er een gevarieerd en deskundig oordeel over het examen en het correctievoorschrift is gegeven.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) heeft naar aanleiding van dezelfde signalen onderzocht of het CvTE deze correct heeft afgehandeld. De inspectie constateert dat dit het geval was. Dit is een bevestiging van de uitkomsten van een uitgebreid onderzoek van CINOP naar klachtenafhandeling door het CvTE dat ik vorig jaar naar uw Kamer heb gestuurd.<sup>1</sup> Hieruit blijkt dat het CvTE gestelde vragen en ingebrachte klachten op een adequate wijze afhandelt.

---

<sup>1</sup> Onderzoeksbureau CINOP heeft in 2016 de kwaliteit van de dienstverlening van het CvTE onderzocht. De uitkomsten van dit onderzoek zijn aan uw Kamer gestuurd als bijlage bij Kamerstuk 2015/2016, 34 300-VIII, nr. 151.

Acht u het wenselijk dat het College voor Toetsen en Examens (CvTE) de fouten in het examen repareert door middel van de N-term? Hoe ziet deze reparatie eruit? Zijn er ook andere mogelijkheden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Ik ben met het CvTE van mening dat leerlingen niet de dupe mogen worden van eventuele fouten in examens. Om ervoor te zorgen dat dit niet kan gebeuren, gebruikt het CvTE twee mechanismen in het examensysteem.

Het eerste mechanisme is het uitdoen van een aanvulling op het correctievoorschrift tijdens de correctiefase van het examen. Elk examen wordt met grote zorgvuldigheid gemaakt, maar pas na de afname van een examen wordt duidelijk hoe het examen is gevallen bij de examenkandidaten in het desbetreffende jaar. Het komt voor dat een vraag in een examen niet werkt zoals dat bedoeld is. Dat kan bijvoorbeeld komen door een inhoudelijke onvolkomenheid in de opgave, maar ook doordat de vraag heel anders wordt gelezen dan bedoeld of doordat er ook andere antwoorden mogelijk zijn dan waar vooraf rekening mee is gehouden. Docenten, in de rol van eerste en tweede corrector, komen deze vragen tegen tijdens de correctiefase. Het is de bedoeling dat zij hierover feedback geven richting het CvTE, zodat het CvTE - als een opmerking hout snijdt - een aanvulling op het correctievoorschrift kan uitsturen. Vaak betekent dit een verruiming van de correctiemogelijkheden. Het is daarom belangrijk dat scholen en docenten over hetzelfde aangevulde correctievoorschrift beschikken en dat gebruiken bij de correctie. Op deze manier worden leerlingen zoveel als mogelijk op een gelijke manier beoordeeld en krijgen ze de scorepunten waar ze recht op hebben.

Om u een indruk te geven van waar het over gaat qua aantallen, kan ik u melden dat er afgelopen examenperiode circa 340 examens zijn afgenomen die samen circa 12.000 examenopgaven omvatten. Er is in totaal 33 keer een aanvulling op een correctievoorschrift verstuurd die betrekking had op één of meerdere examenopgaven.

Het CvTE streeft ernaar niet later dan vier werkdagen na de afname van een examen zo nodig nog een aanvulling te versturen. Een aanvulling uitsturen heeft alleen zin zolang docenten nog met de correctie bezig zijn. Opmerkingen die te laat binnenkomen om er een eventuele aanvulling over uit te doen, worden meegenomen in de normeringsvergaderingen. Dit is het tweede mechanisme waar ik op doel. Als bij de bespreking van de opmerkingen tijdens deze vergadering ook uit de toets- en itemanalyse van het desbetreffende examen blijkt dat een examenvraag niet goed was, en hierover geen aanvulling op het correctievoorschrift is uitgegaan, kan met de betreffende vraag rekening worden gehouden bij de normering. Een niet goed werkende vraag heeft immers effect op de moeilijkheidsgraad van een examen en daarmee op de vaststelling van de normeringsterm. In het geval van een slechte examenvraag beslist de normeringsvergadering altijd in het voordeel van de leerlingen, zodat zij niet worden gedupeerd. Het behandelen van de opmerkingen maakt onderdeel uit van het proces van normeren, dat erop gericht is om de moeilijkheidsgraad van een examen gelijk te schakelen met die van eerder afgenomen examens in dat vak, zodat het vaardigheidsniveau van leerlingen over verschillende jaren heen vergeleken kan worden.

4

Zijn de twee fouten die volgens docenten in het antwoordformulier stonden, maar niet aangepast zijn naar aanleiding van de klachten zoals drie andere antwoorden, inmiddels wel gewijzigd door het CvTE?

**Onze referentie**

1225472

Zie het antwoord op vraag 2 en op vraag 3.

1) <http://nos.nl/artikel/2178064-inspectie-wil-uitleg-over-fouten-eindexamen-frans.html>